

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobců: **a) T. V., b) Mgr. F. V.,** oba zastoupeni JUDr. Petrem Kšádou, advokátem se sídlem Počernická 3104/27, Praha 10, **c) JUDr. P. K.,** proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského 125, Pardubice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 9. 2011, čj. KrÚ-63406/115B/2011/OMSŘ/Es, v řízení o kasační stížnosti žalobců a), b) a c) proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích ze dne 12. 9. 2012, čj. 52 A 56/2011 - 41,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.
II. Žalobci **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.
III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Městský úřad Chrudim jako stavební úřad I. stupně vydal dne 26. 4. 2010 rozhodnutí čj. CR018377/2010STO/Bk, kterým povolil obchodní společnosti SIAG CZ, s. r. o., změnu v užívání stavby spočívající v umístění lakovny ve stávající výrobní hale na pozemku parc. č. 960/2, k. ú. Chrudim, a stanovil podmínky pro nový účel užívání stavby. Účastníkem stavebního řízení byla uvedená obchodní společnost jako stavebník a město Chrudim. Se žalobci stavební úřad nejednal jako s účastníky řízení.

[2] Žalobci se proti rozhodnutí stavebního úřadu odvolali. Tvrdili, že se nemohli řízení zúčastnit, neboť jim nebylo přiznáno postavení účastníků řízení, ač jim mělo být přiznáno. Své dotčení na právech dovodili z toho, že vlastní sousední pozemky a stavby a jsou kritiky stavby lakovny, jejíž provoz je poškozuje. Dále uplatnili věcné námitky proti rozhodnutí o

změně užívání stavby a porušení § 126 odst. 3 a § 176 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu v rozhodném znění (dále jen „stavební zákon“).

[3] Krajský úřad Pardubického kraje zamítl odvolání rozhodnutím ze dne 12. 9. 2011, čj. KrÚ63406/115B/2011/ OMSŘ/Es (dále jen „napadené rozhodnutí“), neboť bylo podáno opožděně.

II.

[4] Žalobci napadli rozhodnutí žalovaného správní žalobou ke Krajskému soudu v Hradci Králové. Žalobci se považovali za tzv. opomenuté účastníky řízení, na které se vztahují závěry rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2009, čj. 2 As 25/2007 - 118. Rozšířený senát v tomto rozsudku dospěl k závěru, že právní moc rozhodnutí není dotčena jen tím, že při oznamování rozhodnutí byl opomenut účastník, jsou-li splněny dva předpoklady: (i) lze postavit najisto, že opomenutý účastník seznal s dostatečnou jistotou a včas obsah vydaného rozhodnutí, a (ii) opomenutý účastník rozhodnutí v tomto rozsahu seznal v době, kdy ještě ostatní účastníci nemohli vycházet z toho, že rozhodnutí nabylo právní moci [srov. odst. [44] až [46] odůvodnění rozsudku rozšířeného senátu].

[5] Žalobci byli naopak přesvědčeni, že se na ně nevztahuje § 84 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), neboť toto ustanovení platí pouze pro účastníky, s nimiž správní orgán fakticky jednal, což se v této věci nestalo.

[6] Krajský soud žalobu zamítl. Předně uvedl, že zmíněný rozsudek rozšířeného senátu se sice týká opomenutých účastníků, zabývá se však výhradně sjednocením rozdílných právních výkladů k této problematice podle právní úpravy platné před nabytím účinnosti nového správního řádu. Ten na rozdíl od předchozí právní úpravy řeší problematiku opomenutých účastníků výslovně v § 84, které žalovaný na věc aplikoval. Citovaný rozsudek tedy nebylo možné na případ žalobců použít.

[7] Soud se dále zabýval tím, zda žalovaný použil § 84 správního řádu správně. Uvedl, že v § 84 odst. 1 správního řádu je řešeno postavení těch opomenutých účastníků řízení, kterým nebylo rozhodnutí správního orgánu oznámeno, přičemž se jedná o účastníky řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu. Takovými účastníky mohou být nepochybně i ti, které správní orgán vůbec nepovažoval za účastníky řízení. Účastenství je z hlediska postavení opomenutých účastníků nutno chápat materiálně, nikoli formálně.

[8] Ustanovení § 84 správního řádu řeší v zájmu ochrany práv opomenutých účastníků i případy, kdy správní orgán pominul účastenství osob, kterým podle platné právní úpravy svědčilo účastenství ve správním řízení. Tato ochrana práv opomenutých účastníků řízení však nemůže být absolutní, neboť nelze pominout zásadu ochranu právní jistoty a dobré víry hlavních účastníků správního řízení. Proto je v § 84 správního řádu upravena lhůta, ve které může opomenutý účastník dodatečně podat řádný opravný prostředek proti neoznámenému rozhodnutí správního orgánu. Tato lhůta činí 30 dnů ode dne, kdy se opomenutý účastník dozvěděl o vydání rozhodnutí a o řešení otázky, jež byla předmětem rozhodnutí. Současně je však třeba podat opravný prostředek nejpozději do 1 roku ode dne, kdy bylo rozhodnutí oznámeno poslednímu z účastníků, kterým ho správní orgán byl oznámil.

[9] Rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 26. 4. 2010 bylo oznámeno poslednímu z účastníků dne 28. 4. 2010, což žalobci v odvolání ani v žalobě nijak nezpochybnili. Rovněž nebylo zpochybněno, že se žalobci seznámili s obsahem rozhodnutí ve dnech 20. 6. 2011 a 22. 6. 2011. Odvolání však podali až 5. 7. 2011. Dodrželi tedy třicetidenní subjektivní lhůtu, jednoletou objektivní lhůtu však dodržet nemohli, neboť ta uplynula již 28. 4. 2011.

[10] Krajský soud na závěr uvedl, že se mohl zabývat pouze námitkami směřujícími proti odmítnutí odvolání pro opožděnost, a nikoli věcnými námitkami proti rozhodnutí orgánu I. stupně.

III.

[11] Žalobci (stěžovatelé) napadli rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Stěžovatelé se považují za opomenuté účastníky a trvají na svém stanovisku, že odvolání proti rozhodnutí orgánu I. stupně nebylo opožděné. Podstata celého sporu o opožděnost spočívá v tom, že stěžovatelé, ač měli být účastníky, o řízení nevěděli a ani vědět nemohli. Účastníky tedy *de facto* dle postupu správního orgánu nebyli a nemohli tak hájit svá práva. Od toho je třeba důsledně rozlišovat účastníky, kteří o řízení věděli (správní orgán je vyrozuměl o zahájení řízení), avšak nebylo jim doručeno rozhodnutí ve věci. Zatímco vyrozuměný účastník měl možnost hájit v řízení svá práva a podat odvolání v objektivní lhůtě jednoho roku, zcela opomenutý účastník se v téže době vůbec nemusel o řízení dozvědět.

[12] Soud však sloučil oba případy do jednoho a dovodil, že i zcela opomenutý účastník musí své odvolání podat nejpozději v jednoleté objektivní lhůtě. Takový názor soudu je nesprávný, neboť ohrožuje ústavně zaručená práva stěžovatelů, zejména právo vlastnit majetek. Soud totiž *de facto* připustil, aby správní orgán vydal a doručil rozhodnutí pouze hlavním účastníkům řízení, následně by se rok vyčkalo a poté se začalo stavět.

[13] Stěžovatelé se v této souvislosti neztotožnili se závěrem krajského soudu, že § 84 správního řádu se zabývá problematikou též těch osob, které správní orgán nepřizval do řízení. Jazykový výklad § 84 odst. 1 správního řádu, konkrétně slov „*Osoba, která byla účastníkem, ale rozhodnutí jí nebylo správním orgánem oznámeno,...*“, musí mít na mysli účastníka, kterého správní orgán vyrozuměl podle § 47 správního řádu, a který měl proto přístup k řízení. Jen takový výklad je logický. Ustanovení § 84 odst. 1 správního řádu se tedy jednoznačně týká osob, které se řízení před správním orgánem účastnily, nikoli opomenutých účastníků. Jiný výklad je tendenční, v rozporu se stávající judikaturou a zkracuje práva stěžovatelů.

[14] Stěžovatelé rovněž nesouhlasili s názorem krajského soudu, že stanovisko rozšířeného senátu vyjádřené v rozsudku čj. 2 As 25/2007 – 118 se dotýká pouze správního řádu, který byl účinný do 31. 12. 2005. Krajský soud svůj názor odůvodnil odkazem na odst. 17 uvedeného rozsudku, který se nachází v rekapitulační části a vyjadřuje pouze dílčí názor druhého senátu, nikoli konečný názor senátu rozšířeného. Rozšířený senát se věcí samou zabýval v odstavcích 30 – 65, přičemž v těchto pasážích ani jednou nezmínil, že by se jeho závěry měly vztahovat pouze na správní řád účinný do 31. 12. 2005. Naopak, např. v odstavcích 35, 36, 40 nebo 54 odůvodnění odkazuje jak na správní řád z roku 1967, tak na

správní řád z roku 2004. Není proto žádný důvod domnívat se, že se závěry rozšířeného senátu nedotýkají nového správního řádu z roku 2004.

[15] Stěžovatelé také poukázali na § 47 správního řádu, podle kterého má správní orgán vyrozumět bez zbytečného odkladu všechny známé účastníky. Této povinnosti správní orgán nedostál, ačkoli se stěžovatelé aktivně účastnili předcházejících správních řízení týkajících se předmětné stavby. Stěžovatelé mají za to, že je správní orgán jako účastníky pominul cíleně, aby je zkrátil na právech.

[16] Závěrem stěžovatelé uvedli, že takový postup je v rozporu s čl. 11 odst. 1 a 4 Listiny základních práv a svobod.

IV.

[17] Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Ve svém vyjádření nejprve zrekapituloval průběh správního řízení. Uvedl, že pozemek stěžovatelů se nenachází v přímém sousedství s pozemkem stavby lakovny. Tato skutečnost pravděpodobně vedla stavební úřad k tomu, že stěžovatele nepovažoval za účastníky řízení. Změna užívání stavby nemůže mít vliv na užívání pozemku stěžovatelů, neboť ten je již zatížen samotným umístěním v průmyslové zóně města Chrudim. Zároveň však měl stavební úřad tuto otázku řádně posoudit a vypořádat v odůvodnění svého rozhodnutí. Žalovaný připomněl, že stěžovatelé byli účastníky územního řízení ke stavbě lakovny, ve kterém nevznesli žádné námitky ani připomínky.

[18] Ve správním řízení nešlo o žádné podstatné omezení práv stěžovatelů ani o znehodnocení jejich vlastnictví a majetku. Naproti tomu míra zásahu do práv stavebníka by byla neúměrná, neboť vrácením věci ke stavebnímu úřadu by došlo k výraznému zásahu do jeho vlastnických práv nabytých v dobré víře a k vysoké finanční újmě. Stěžovatelé by tak byli zvýhodněni oproti vlastníkovi stavby, a to navzdory tomu, že neuvedli dostatečné důvody svého konání. Žalovaný je rovněž přesvědčen, že § 84 odst. 1 správního řádu má na mysli i opomenuté účastníky, kteří o řízení nevěděli a ani vědět nemohli, a to v zájmu zachování principu právní jistoty. Žalovaný proto shledal odvolání stěžovatelů jako opožděné.

V.

[19] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Kasační stížnost není důvodná.

[20] Podstatou věci je interpretace § 84 odst. 1 správního řádu. Podle tohoto ustanovení *„osoba, která byla účastníkem, ale rozhodnutí jí nebylo správním orgánem oznámeno, může podat odvolání do 30 dnů ode dne, kdy se o vydání rozhodnutí a řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, dozvěděla, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy bylo rozhodnutí oznámeno poslednímu z účastníků, kterým ho správní orgán byl oznámil; zmeškání úkonu nelze prominout. Ustanovení tohoto odstavce neplatí pro účastníky uvedené v § 27 odst. 1.“*

[21] Není pochyb, že stěžovatelům nesvědčilo účastenství podle § 27 odst. 1 správního řádu. Rozhodnutím o povolení změny užívání stavby nebylo rozhodováno o žádostech

stěžovatelů, což by odpovídalo vymezení účastenství podle § 27 odst. 1 správního řádu. Nešlo rovněž o řízení zahajované z moci úřední podle písm. b) tohoto ustanovení. Při určení okruhu účastníků vycházel správní orgán I. stupně z § 109 stavebního zákona. Tento zákon tedy obsahuje vlastní úpravu vymezení účastníků řízení ve smyslu § 27 odst. 3 správního řádu. Nic to však nemění na tom, že rozhodnutí o povolení změny v užívání stavby nezaložilo, nezměnilo ani nezrušilo práva či povinnosti stěžovatelů. Rovněž neprohlašovalo, že stěžovatelé mají nějaké právo či povinnost. Poslední věta § 84 odst. 1 s. ř. s. proto nevylučuje aplikaci tohoto ustanovení v této věci.

[22] Konkrétně bylo sporné, jak rozumět slovnímu spojení „*osoba, která byla účastníkem*“. Stěžovatelé byli toho názoru, že je nutno toto slovní spojení chápat formálně, tj. že se jedná výhradně o osoby, se kterými správní orgán v průběhu řízení skutečně jednal jako s účastníky, pouze jim neoznámil výsledné rozhodnutí. Naproti tomu žalovaný a shodně s ním krajský soud dospěli k závěru, že toto slovní spojení zahrnuje všechny osoby, které z materiálního hlediska splňují podmínky účastenství v řízení, a to jak účastníky, s nimiž správní orgán v průběhu řízení jednal a pouze jim neoznámil výsledné rozhodnutí, tak účastníky, které správní orgán zcela opomenul a kteří se o správním řízení vůbec nemuseli dozvědět.

[23] Nejvyšší správní soud již opakovaně vyslovil, že správní řád, který se použije na řízení podle stavebního zákona s odkazem na § 192 odst. 1 stavebního zákona, je postaven na materiálním pojetí účastenství (např. rozsudek ze dne 17. 12. 2008, čj. 1 As 80/2008 – 68, nebo rozsudek ze dne 29. 9. 2010, čj. 8 As 55/2009 – 96). Účastníkem řízení je proto nutno rozumět i osobu, s kterou správní orgán jako s účastníkem nejednal, avšak z materiálního hlediska splňuje podmínky účastenství v řízení (k tomu srov. též Vedral, J. Správní řád. Komentář. Praha, BOVA POLYGON, 2006, s. 220).

[24] Ustanovení § 84 odst. 1 správního řádu je proto nutno vykládat v souladu se zmíněnou zásadou materiálního pojetí účastenství. Pojmem „osoba, která byla účastníkem řízení“, je tedy nutno rozumět okruh všech osob, které splňují podmínky účastenství v řízení v materiálním smyslu, tedy ty, kterým právní předpisy takové postavení přiznávají. Není tedy rozhodné, jestli správní orgán s těmito osobami v průběhu řízení formálně jednal jako s účastníky, ale to zda tyto osoby materiálně splňovaly zákonné podmínky pro účastenství v řízení. Z toho důvodu nelze přisvědčit názoru stěžovatelů, že se § 84 odst. 1 správního řádu vztahuje výhradně na ty osoby, s nimiž správní orgán v průběhu řízení jednal. Názor stěžovatelů by nedůvodně preferoval i subjekty, které byly účastníky řízení pouze formálně v důsledku chybného názoru a postupu správního orgánu, a přiznával by jim výhodnější postavení oproti těm, jejichž účastenství vyplývá z platné právní úpravy.

[25] Stěžovatelé také odkazovali na závěry rozšířeného senátu vyjádřené v rozsudku čj. 2 As 25/2007 – 118 a dovozovali, že závěry tohoto rozsudku platí i po účinnosti správního řádu. Tomuto názoru nelze přisvědčit.

[26] Rozšířený senát se v předmětném rozsudku zabýval zejména otázkou, zda může správní rozhodnutí vydané podle zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „starý správní řád“), nabýt právní moci, pokud nebylo oznámeno některému z účastníků řízení. Starý správní řád totiž vázal právní moc rozhodnutí výhradně na jeho oznámení

doručením (srov. § 51 a § 52 starého správního řádu), což je situace odlišná od nyní účinného správního řádu. Opomenutý účastník řízení podle starého správního řádu tak mohl požadovat doručení rozhodnutí a poté proti němu podat odvolání (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. října 2004, č. j. 3 As 14/2004 – 40, www.nssoud.cz).

[27] Zcela odlišná situace nastala od 1. 1. 2006 v souvislosti s účinností správního řádu. Nejvyšší správní soud zdůraznil např. v rozsudku čj. 7 As 122/2011 - 194, že § 84 odst. 1 správního řádu poskytuje po uplynutí určité doby právní jistotu adresátovi rozhodnutí, který by mohl doplatit na pochybení správního orgánu. Do určité míry tak řeší problémy s aplikací starého správního řádu v otázce možnosti napadnout letitá rozhodnutí správních orgánů (k tomu viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2005, č. j. 3 As 35/2004 - 52 nebo ze dne 31. 1. 2007, č. j. 6 As 13/2005 – 119, oba na www.nssoud.cz), neboť nebylo-li podle něj účastníku správního řízení rozhodnutí doručeno, nemohlo ani nabýt právní moci.

[28] Správní řád nyní obsahuje § 73 odst. 1, podle kterého je v právní moci rozhodnutí, které bylo oznámeno a proti kterému nelze podat odvolání, nestanoví-li zákon jinak. Ustanovení § 84 odst. 1 správního řádu zároveň stanoví jednoletou objektivní lhůtu, po jejímž uplynutí již odvolání podat nelze, i když rozhodnutí nebylo řádně oznámeno. Tuto lhůtu váže ke dni, kdy bylo rozhodnutí oznámeno poslednímu z účastníků, kterým ho správní orgán byl oznámil. Navíc zvýhodňuje účastníky uvedené v § 27 odst. 1 správního řádu, kteří mají zásadně právo odvolat se proti neoznámenému rozhodnutí bez stanovené objektivní lhůty, tedy v podstatě v režimu, který byl předchozí právní úpravou přiznán všem opomenutým účastníkům.

[29] Pokud by byl závěr stěžovatelů správný, pak by opomenutí účastníci správního řízení, s nimiž nebylo vůbec jako s účastníky jednáno, byli v podstatě postaveni na roveň účastníkům řízení uvedeným v § 27 odst. 1 správního řádu, tedy osobám, u nichž není pouze presumována přímá dotčenost v jejich právech či povinnostech, ale jimž rozhodnutí správního orgánu práva a povinnosti zakládá, mění či ruší. Takovému závěru však neodpovídá ani systematické členění § 83 a § 84 správního řádu. Nic na tom nemění ani nepřekročitelnost a v důsledku toho v konkrétních souvislostech i případná tvrdost jednoroční objektivní lhůty ve srovnání např. s dobou platnosti územního rozhodnutí či stavebního povolení (k tomu také viz rozsudek ze dne 26. 1. 2012, čj. 7 As 122/2011 – 194).

[30] Stěžovatelé namítli, že krajský soud dovodil neaplikovatelnost rozsudku čj. 2 As 25/2007 – 118 z odstavce [17] tohoto rozsudku, který se však nachází pouze v rekapitulační části rozhodnutí a nic tedy nevypovídá o právním názoru rozšířeného senátu. Stěžovatelé také namítli, že rozšířený senát se v klíčové části odůvodnění ani jednou nezmínil, že by se jeho závěry měly vztahovat pouze na právní úpravu účinnou do 31. 12. 2005, a naopak v odstavcích 35, 36, 40 nebo 54 odkazoval na oba správní řády. Tyto námitky rovněž nejsou důvodné.

[31] Stěžovatelé v žalobě konkrétně odkázali na závěr rozšířeného senátu, že existují dvě skupiny opomenutých účastníků: ti, které za opomenuté účastníky správní orgán sám považuje, a ti, jejichž účastenství správní orgán sám popírá. Toto rozhraničení vychází z procesního postoje správního orgánu. Má však význam pouze v tom smyslu, že u osob,

jejichž účastenství správní orgán sám popírá, je nejprve nutno vyřešit vlastní otázku jejich účastenství. Pokud je toto účastenství řádně osvědčeno, není již mezi oběma zmíněnými skupinami z hlediska jejich procesní obrany podstatný rozdíl. Tento závěr rozšířeného senátu lze jistě vztáhnout i na projednávaný případ.

[32] Na projednávanou věc však nelze vztáhnout závěry rozšířeného senátu, že nejsou-li u opomenutého účastníka splněny předpoklady fikce oznámení rozhodnutí, musí být rozhodnutí účastníkovi řádně doručeno a účastník proti němu poté může podat odvolání v zákonné lhůtě. Je tomu tak právě s ohledem na nyní platnou právní úpravu, která výslovně ustanovila objektivní jednoletou lhůtu podle § 84 odst. 1 správního řádu, po jejímž uplynutí již vydané rozhodnutí nelze napadnout. Je nepodstatné, že rozšířený senát uváděl v odůvodnění svého rozhodnutí pro snazší orientaci odkazy na starý i současný správní řád.

[33] Stěžovatelé namítli, že je správní orgán jako účastníky pominul cíleně, aby je zkrátil na procesních právech. Pro tuto námitku však správní spis neskýtá oporu a ani stěžovatelé neuvádí konkrétní okolnosti, ze kterých podle jejich názoru vyplývá tato motivace správního orgánu.

[34] V rozhodnutí o zamítnutí odvolání podle § 60 starého správního řádu (nyní § 92 odst. 1 správního řádu) se odvolací orgán nezabývá věcnou správností či zákonností rozhodnutí správního orgánu I. stupně, ale vyjadřuje se pouze k tomu, že odvolatel učinil svůj úkon opožděně, po lhůtě vymezené zákonem. Odvolací orgán současně zkoumá, zda nejsou dány zákonné předpoklady pro přezkum odvolání z hlediska důvodu pro obnovu řízení či použití mimořádných opravných prostředků (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2006, sp. zn. 8 As 1/2005 – 165). Stěžovatelé se tedy mohli v žalobě účinně dovolávat zkrácení svých práv především tvrzením, že jejich odvolání bylo podáno včas. Námitky směřující do věci samé účinně uplatnit nemohli, neboť se nemohli dovolávat zkrácení práv, o nichž žalovaný vůbec nerozhodoval (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2008, čj. 8 As 9/2007 – 74).

[35] Závěrem stěžovatelé uvedli, že odmítnutí ochrany z důvodu, že opomenutý účastník nepodal odvolání v objektivní lhůtě jednoho roku podle § 84 odst. 1 správního řádu, je v rozporu s čl. 11 odst. 1 a 4 Listiny základních práv a svobod. Nejvyšší správní soud nesdílí názor stěžovatelů. Tato kasační námitka nemíří k porušení Listiny základních práv a svobod v této konkrétní věci, ale navozuje spíše otázku ústavnosti § 84 odst. 1 správního řádu, pokud jde o objektivní lhůtu

[36] Právo stěžovatelů na procesní obranu proti neoznámenému rozhodnutí nemůže být absolutní. Musí být vyváženo požadavkem na ochranu právní jistoty ostatních účastníků řízení, především hlavních účastníků (zde stavebníků), a ochrany jejich práv nabytých v dobré víře. Pokud by stěžovatelé mohli napadnout předmětné rozhodnutí v časově neomezeném rozsahu, byli by nepoměrně zvýhodněni oproti hlavním účastníkům správního řízení, kteří by nemohli mít nikdy jistotu o právní moci a nezměnitelnosti správního rozhodnutí vydaného v jejich prospěch. Chování v souladu s vydaným správním rozhodnutím by bylo do budoucna nepřiměřeně zatíženo nezanedbatelnou mírou právní nejistoty, spočívající v přípustnosti brojit proti takovému rozhodnutí s poukazem na neoznámení rozhodnutí opomenutému účastníku. Právě tomu má uvedená lhůta zabránit.

[37] Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 15. 5. 2008, čj. 2 As 11/2008 – 42, vyložil, že znění § 84 správního řádu je zcela jednoznačné a nesděluje nic jiného než to, že po více než roce od doručení rozhodnutí poslednímu z účastníků je odvolání opožděné i v případě, že jej podá účastník, kterému nebylo rozhodnutí oznámeno. Zároveň je výslovně stanoveno, že zmeškání úkonu nelze prominout.

[38] Uvedené lhůty jsou ve správním řádu výrazem principu právní jistoty. Správní rozhodnutí jakožto akt veřejné moci totiž nemůže být napadáno „donekonečna“, a to ani tehdy, kdy je vadné. Opak by znamenal ztrátu důvěryhodnosti těchto rozhodnutí jakožto celku a nejistotu v právním postavení účastníků i třetích osob. Ke smyslu a účelu lhůt v právu se rovněž vyjádřil Ústavní soud v nálezu ze dne 1. 4. 2003, sp. zn. II. ÚS 560/01, dostupný z nalus.usoud.cz. Ústavní soud dovodil, že *„smyslem právního institutu lhůty je snížení entropie (neurčitosti) při uplatňování práv, resp. pravomocí, časové omezení stavu nejistoty v právních vztazích, urychlení procesu rozhodování s cílem reálného dosažení zamýšlených cílů. Normativní vymezení času pro uplatnění práv může přitom dopadat jak do oblasti hmotných, tak do oblasti procesních subjektivních práv.“*

[39] Výše uvedené platí tím spíše, že stěžovatelé namítali pouze porušení svých procesních práv, aniž by uvedli konkrétní důvod, v čem vydané správní rozhodnutí narušuje jejich veřejná subjektivní práva.

[40] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou.

[41] Stěžovatelé, kteří neměli v tomto řízení úspěch, nemají právo na náhradu nákladů řízení [§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.]. Žalovanému nevznikly náklady řízení. Proto soud rozhodl, že žalobci nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti a žalovanému se toto právo nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 27. listopadu 2013

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu